

ται η παρατήρηση και η μελέτη της ζωής και των πραγμάτων. Μα τότε θα είναι τάχα δυνατό να έχουν πέραση οι σημερινοί λόγιοι που συλλαμβάνουν τα πνευματικά παιδιά τους και τις ιδέες με τον τρόπο και με την ευκολία που πιάνουν μια μυγα;

Και δεν θα καταντήσουν τάχα δυστυχέστεροι οι Αθηναίοι με τα δυσκολότερα γούστα τους από τους σημερινούς, οι οποίοι—φθάνει να το θελήσουν—έχουν την ευχαρίστηση να ποζάρουν με τις ώρες ως ποιηταί, δραματικοί, λογογράφοι, κριτικοί, φιλόσοφοι, παιδαγωγοί, πολιτικοί και ύπουργοι; Να δεύτερο έρωτημα που πρέπει να ξεκαθαρίσουν οι Ρωμηοί προτού γυρίσουν την πλάτη στον κ. Βλάχο και θελήσουν να μάθουν τι λένε οι Μαλλιαροί.

Οι θετικοί δεν παραδέχονται υπερφυσική δύναμη στον Μπόσκο, μήτε πιστεύουν, ότι μπορεί να σωθούν με τάματα και θάματα τα Κράτη. Έφ' όσον λοιπόν «Ρωμηός» θα εξακολουθή να σημαίνει τὸν κάλην, τὸν κατεργάρη, τὸν τιποτένιο, τὸν συμφεροντολόγο καὶ τέμπელη κάτοικο χώρας άνομης, άπολιτιστής, άσύντακτος, τῆς Ρωμηοσύνης, γιὰ τοὺς ἐπιστημονικούς Ρωμιούς οὔτε οἱ Μπόσκοι δὲν θὰ μπορέσουν νὰ τοὺς μεταβάλουν εἰς Ἑλληνας ἐργατικούς, φιλονόμους, πατριωτικούς, πολιτισμένους ἀξιούς νὰ ἐκπολιτίσουν καὶ ἄλλους. Ἴσως οἱ Ρωμηοὶ ἐκεῖνοι θὰ κατορθώσουν νὰ εἶναι σεβαστοὶ ὡς «Ρωμηοὶ» καὶ ἴσως θὰ ξέρουν νὰ σέβονται ὅλους καὶ **πρὸ παντὸς τὸν ἑαυτὸν**, διότι θὰ ἔχουν χάσει τὴν ταχυδακτυλογική ἐπιτηδεύτητά νὰ μεταμορφώνονται κατὰ τὰς περιστάσεις, μετὰ λόγια, πότε εἰς «Ἑλληνας» καὶ πότε εἰς «Ρωμιούς».

Ἀλλὰ οἱ Ρωμηοὶ αὐτοὶ θὰ εἶναι τάχα εὐτυχέστεροι, ἀφοῦ θὰ στερηθῶν τὴν ἀσύγκριτη ἀπόλαυση τῶν σημερινῶν, οἱ ὅποιοι ξεκαρδίζονται, θαυμάζουν καὶ εὐφραίνονται, ἢ ὑποκρινόμενοι οἱ ἴδιοι τὸν Σαλτιμπάλλο τοῦ πατριωτισμοῦ, ἢ χειροκροτοῦντες τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος Ἰδεάτας καὶ μετὰ τὸ μεροκάματο ἐργαζομένους στὴν προπαρασκευὴ καὶ τὸ ξεφούρνισμα τῶν θαυματουργικῶν ἀποστροφῶν; Νὰ μιὰ τρίτη καὶ μεγαλύτερη ἀπορία, τὴν ὁποίαν ὀφείλουν νὰ μελετήσουν καλὰ οἱ Πανελλήνιοι, προτοῦ **ἀπαρνηθῶν τὸν ἑαυτὸν** καὶ ἀποφασίσουν νὰ νοιώσουν τί θέλουν οἱ Μαλλιαροί.

Ἡ ἐξέτασις μετὰ τ' ἀνωτέρω τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὅπονον ἐξωτερικεύει ὁ λογὰς τὸ ἐνδιαφέρον ποῦ νοιώθει διὰ τὸ Κοινὸ Συμφέρον θὰ μᾶς δώσῃ τὸν βαθμὸ τῆς ἀφροντησίας τοῦ χαρακτῆρος τοῦ κ' ἐπο-

μένει. Ὡς τρανὸν πλεονέκτημα τοῦ ἀπέναντι τοῦ ἀνθρώπου τῶν ἔργων.

X

Ὁ Ρωμηὸς εἶναι πασιγνώστον, ὅτι μπορεῖ νὰ **ξενυχτήσῃ** μελετώντας καὶ βασανίζοντας μετὰ τὸν αὐστηρότερον ἔλεγχον τῆς λογικῆς καὶ τὰ λεπτότερα τερτίπια τῆς θεωρίας τῶν πιθανοτήτων, ὅλα τὰ ὑπὲρ καὶ ὅλα τὰ κατὰ φήμης ἀόριστος, ἢ ὅποια ἐνόμισεν ὅτι θίγει κατὰ κάποιον τρόπο τὸ ἀτομικὸ τοῦ συμφέρον. Ὁ ἴδιος ἐν τούτοις μεταμορφώνεται σ' ἀνόητο σωδινιστὴ καὶ μ' ἓνα «μπράβο» πρὸς τὰς Δυνάμεις «ποῦ πολὺ ἀργὰ τὸ κατάλαβαν» πιστεύει ἀδασάνιστα καὶ χωνεύει τὴν ἀπιθανότατη φήμην, ὅτι αἱ Δυνάμεις μᾶς δίνουν τὴν Μακεδονία.

Ἡ ἀμεριμνησία στὴν περίστασις αὕτῃ θὰ ἦτο δυνατό νὰ λεχθῇ, ὅτι δὲν προδίδει τὴν ἑλλειψὴ τοῦ βαθυτέρου καὶ πραγματικῶς ἐνδιαφέροντος· ἀλλ' ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὅποιον θὰ φροντίσῃ τὴν ἐπικύριο νὰ διασκεδάσῃ τὸν πατριωτικὸν τοῦ καημὸν, διὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ καφεῖο τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ὁ ἐπιλογος, τὸ κεραυνόβόλημα τῆς ἀδικίας καὶ ἀχάριστος Εὐρώπης, ἐπιτρέπουν τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ ξεφούσκωμα διὰ τῆς ἀερολογίας προδίδει τὸ ἀνεμυγχάστον καὶ ὄχι πραγματικὴ ἐγκυμοσύνη.

Τί θὰ ἔκανε στὴ θέση τοῦ ὁ ἀνθρώπος τῶν ἔργων; Ὡς ἐξάντλουσε βασανίζοντας τὴ φήμη ὅλας τῆς θεωρίας τῶν πιθανοτήτων, θὰ ξενυχτοῦσε λογαριάζοντας καὶ θαύρισκε, ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ναι πιθανὴ ἡ διάδοσις διότι τὸ Κράτος δὲν ἐδοῦλεψε, δὲν ἐμόχλησε καὶ δὲν ἐκοπίασεν ὅσο πρέπει, ὥστε νὰ κατακτήσῃ μιὰ τόσο μεγάλη ἐπιτυχία. Τὸ φρόνιμο καὶ βαθὺ ἐνδιαφέρον τοῦ διὰ τὸ κοινὸν συμφέρον δὲν θὰ τοῦ επέτρεπε τὴν ἀφροντησία καὶ τὸν κόπο σωδινισμοῦ. Τὴν ἄλλη μέρα δὲ θλιμμένος καὶ προετοιμασμένος θὰ ἐμάνθκνεν, ὅτι ἡ φήμη ἦτο ἀβάσιμη καὶ θὰ ἐσιώπα.

Ἀλλὰ τὸ βάσανο ὡς ἐκ τῆς συναισθήσεως τῶν ἐλπειῶν ἀποτελεσμάτων τῆς Ρωμεικῆς κακοκεφαλίας, ὁ λογικὸς περιορισμὸς τῆς πατριωτικῆς φιλοδοξίας καὶ ὁ ἐπόμενος βαθύτατος καὶ σιωπηρὸς πόθος δὲν θὰ ἦσαν τόσα αἵτια δυστυχίας διὰ τὸν ἀφρόντιστον σημερινὸν Ἑλληνα μᾶς; Νὰ καὶ τέταρτο ἐρωτηματικόν, σὺ ὅποιον καλοῦνται νὰ ἀπαντήσουν οἱ Ρωμηοί, προτοῦ παύσουν νὰ διαβάξουν τ' ἄρθρα τῶν Σλαυοφάγων καὶ ἀρχίσουν νὰ μελετοῦν ὅσα γράφουν οἱ Μαλλιαροί.

Τὸ ἀμίμητο ἐν τούτοις προτέρημα ποῦ θὰ χάσουν οἱ ἀνθρώποι τῶν λόγων, ἐκεῖνο ποῦ τοὺς κἀνει

νὰ εἶναι **Μακάριοι** ἔγκειται στὴν εὐκολίαν μετὰ τὴν ὁποίαν κατορθώνουν νὰ **συμβιβάζουν τ' ἀσυμβίβαστα**.

Τὸ κατόρθωμά τους εἶναι συνέπεια τοῦ μῆματος κατὰ τῆς λογικῆς, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπέτυχαν τὸν ἐκμηδενισμὸ τοῦ νόμου τῆς ἀντιθέσεως. Νομίζω ἄλλως τε ὅτι ἡ ἐκλογὴ δὲν εἶναι δύσκολη γιὰ ὅποιον βρεθῇ πρὸ τοῦ διλήμματος: Ἡ ἡ μακαριότης, ἢ ὁ ἐξουλισμὸς ἐνὸς λογικοῦ νόμου ποῦ διδάσκει, ὅτι ὅταν τοῦτο εἶναι ἀληθινὸ τὸ ἀντίθετο εἶναι ψεύτικο: Ὁ Ρωμηὸς ἐδιάλεξε τὴ Μακαριότητα· ἀλλ' ἂς δοῦμε ἂν θὰ μπορούσε νὰ κἀνῃ τὸ ἴδιο καὶ ὁ σεβόμενος τὰ ἔργα καὶ τὰ πράγματα.

Ὅλοι ξέρουν, ὅτι ἡ πρωτίστη φροντίδα τοῦ Κράτους εἶναι τὸ νὰ ἐπαρκέσῃ στὴν ἰδίᾳ του ὑπαρξῇ, καὶ ὅτι ἡ ἐπέκτασις τῶν ὁρίων τοῦ εἶναι θεμιτὴ καὶ φυσικὴ ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἐσωτερικῆς ὑγείας καὶ ἡμῆς τοῦ Κράτους, τῆς ὁποίας ἄλλως εἶναι ἡ ἀναγκαία καὶ ἄμεση συνέπεια. Οἱ Ρωμηοὶ ὅμως οἱ ὅποιοι αὐτὸ λένε, ὅταν ξεφωνίζουν ὅτι ἡ Ρωμηοσύνη εἶναι σάπια, χάρῃ τῶν παρὰ ξένο συμβιβασμὸ ἀποχωρίζουν, ὅταν τὸ νομίσουν χρήσιμο, τὸ ἀποτέλεσμα ἀπὸ τὸ αἶτιο καὶ βροντοφωνοῦν, ὅτι ἡ ἄμεση ἐπέκτασις εἶναι εὐκολὴ καὶ κατορθωτὴ φθάνει νὰ τὸ θελήσουν οἱ λυρικοὶ ρήτορες καὶ οἱ δημοκράτοι. Ἔτσι ἐσκέφθησαν στὸ 97. Ἔτσι σκεπτόμενοι θὰ κἀνουν καὶ δεύτερο πόλεμο.

Ἀλλὰ καὶ μόνον ΕΤΣΙ ἐπέτυχαν μέχρι σήμερον οἱ ΜΑΚΑΡΙΟΙ ἀρ' ἐνὸς νὰ μὴ δουλεύουν, νὰ μὴ πολυσκοτίζονται γιὰ τίποτε, νὰ ἀδιαφοροῦν γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ δυνάμωμα, νὰ ὑποσκάψουν μετὰ τὴν ἀπιστίαν, τὴ συναλλαγὴ καὶ τὴ συμφεροντολογία, τὴν ὑγείαν τοῦ Κράτους, καὶ ἐξ ἄλλου νὰ ἔχουν τὸν πατριωτισμὸ μονοπώλιο, νὰ πετσουκόβονται μετὰ τὰ λόγια γιὰ τὰ δίκαια, νὰ κρηπιδώνουν ὄνειρα πολιτισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς καὶ νὰ ἔχουν πάντοτε τερπνὸ καὶ μετὰ πέραση θέμα συζητήσεως στὰ καφεκίτα.

Αὐτὰ ὅμως, ὦ μακάριοι! θὰ τὰ χάσετε ἀφήνον-
νοντας τὰ λόγια.

Διότι οἱ ἀνθρώποι ποῦ σέβονται τὰ ἔργα δὲν θὰ ξεθυμαίνουν μετὰ ὑβερολογία κατὰ τοῦ Σιλάου ποῦ κυττάζει τὴ δουλειά του, ἀλλὰ θὰ ζητοῦν στὴ δουλειά τὴν ἀτομικὴ εὐτυχία καὶ τὴν προκοπὴ τοῦ ὅλου, θὰ μοχλοῦν ἕκαστος ἐφ' ὃ ἐτάχῃ, καὶ θὰ μαθαίνουν στὰ σχολιά τους τὰ μητρικὰ γράμματα ποῦ κἀνουν τοὺς ἀνθρώπους ν' ἀγαποῦν τὸν τόπον τους καὶ νὰ εἶναι ἠθικοί.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΤΥΦΛΑ

Φίλατε «Νουμά»,

Δὲν ξέρεις τί ἀδυναμία ἔχω στὰ φιλικὰ τὰ γράμματα! Τόσο με συναρπάζουν ὄντας τὰ διαβάξω, καὶ τόσο παθαίνωμαι, ὥστ' ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἀφαιρούμαι ἀπὸ τὸ γύρω μου τὸν κόσμον, καὶ με φέρνει ἡ φαντασία σὲ περασμένα χρόνια σὲ σκηνὰς καὶ ἐπεισόδια ποῦ κουδεντιάσαμε με φίλους, καὶ συζητούσαμε μ' ὅλο ἐκεῖνο τὸ ἥρρος, ποῦ ἀποχτάει κανεὶς ὕστερ' ἀπὸ πολλὴ γνωριμία, μετὰ τὸ ἄγνὸ καὶ ἄδολο ἐκεῖνο ἥρρος, ποῦ ἀνοίγει τὴν καρδιά σου καὶ δείχνεις σιγὰ-σιγὰ, καὶ δίχως νὰ τὸ καταλάβῃς, ὅλα τὰ ἐλαττώματα, καὶ ὅλα τὰ προτερήματά σου. Μπορεῖ νὰ σοῦ φανοῦν ὑπερβολικά, παράδοξα ἴσως, αὐτὰ ποῦ σοῦ γράφω, ἀλλὰ τὰ αἰσθάνομαι ἐν τούτοις, εἶναι ἀληθινὰ. Πολλὰς φορές, ποῦ τυχαίνει ν' ἀργήσω νὰ λάβω γράμματα, σκαλίζω τὸ συρτῆρι μου καὶ βρίσκω πολυκαιρισμένα καὶ τὰ διαβάξω καὶ αὐτὰ μ' ἐνδιέφερό πάντοτε καὶ μ' εὐχαρί-

στηση. Προχτὲς μάλιστα ἦρα ἓνα παλὸν γράμμα, ποῦ τὸ ζητοῦσα ἀπὸ καιρὸ, κάποιου φίλου μου, ὥρα του καλῆς, ποῦ συνειθίζει νὰ λήῃ πολλὰ καὶ ὅταν ὁμιλῇ, καὶ ὅταν γράφῃ. Σ' ἔλλους μπορεῖ νὰ ναι βαρετός, μὰ ἐγὼ τὸν ἀρέσω. Αὐτὸ τὸ γράμμα μάλιστα τὸ βρίσκω τόσο καλόν, καὶ τόσο νόστιμον, ὥστε τολμῶ νὰ τὸ παρουσιάσω καὶ στοὺς ἀναγνώστες σου, μετὰ τὴν ἐλπίδα ν' ἀρέσῃ καὶ σ' αὐτούς. Εἶναι πολὺ βιαστικὰ γραμμένο καὶ μετὰ ἄνηξεω ἐσθωριασμένη καὶ δυσκολοδιαβάζεται τώρα, μὰ, ὅπως καὶ ἂν εἶναι θὰ τὸ ἀντιγράψω καὶ ἔν' ἄλλο: δὲ θὰ σοῦ πῶ τ' ὄνομα τοῦ φίλου μου, γιὰτὶ σοῦ στέλνω τὸ γράμμα τοῦ χωρὶς τὴν ἀδείαν του, καὶ μπορεῖ νὰ δυσανεστηθῇ. Κόσμος αὐτός, βλέπεις. Σ' ἀφήνω λοιπὸν γιὰ τὴν ὥρα, καὶ δίνω τὸ λόγο σὺ φίλο μου.

Ἀγαπητέ μου,

Αὕτῃ τῇ φορᾷ ἀργήσω νὰ σοῦ γράψω, καὶ ποῖς ξέρεις πόσα νὰ πέρασαν ἀπὸ τὸ νοῦ σου! Δὲ θὰ πιστέψω βέβαια ποτὲ πῶς εἶναι δυνατό νὰ με παρεγγήσῃς, ἀλλὰ ἡ τόση ἀργητὰ δίχως ἄλλο θὰ σ' ἐβαλε σὲ ὀποψίας. Τὸ σωστὸ ὅμως εἶναι ὅτι αὐτὰς τὰς μέρας εἶχα πολλοὺς περισπασμούς, καὶ σήμερα μάλιστα ἠσούχασε τὸ κεφάλι μου. Μπορῶ νὰ σοῦ πῶ μάλιστα πῶς σήμερον ἔχω καὶ διάθεσις, καὶ τὴ διάθεσις αὕτῃ τῇ χρωστώ σὺ φίλο μου, τὸν ἀνοικτόκαρδον τὸν Περικλῆ, ποῦ μᾶς ἔκαμε καὶ ἐγελάσαμε μ' ἄλλη μας τὴν καρδιά ἐχτὲς τὸ βράδυ μετὰ τ' ἄθωα τοῦ τ' ἀστειῆς, καὶ μετὰ τὰς νόστιμες τὰς ἱστορίας του.

Ξέρω τί περιέργεια ἔχεις σ' αὐτὰ, καὶ πρέπει νὰ σοῦ πῶ ὅλα. Πρέπει νὰ σοῦ ξεστορήσω ἐκεῖνη τὴν τελευταία τοῦ τὴν ἱστορίαν, ποῦ μᾶς ἔκαμε καὶ ξεκαρδιστήκαμε ἀπὸ τὰ γέλια.

Ἡ μέρα ἡ χτεςινὴ πρὸ πάντων ποῦ λές, πῆγε ὅλο ἀνάποδα· ὅλο ἀποτυχίες καὶ ὅλο στενοχώρια. Ἐκλείσα λοιπὸν καὶ ἐγὼ ἐνωρὶς τὸ μαγαζὶ μου, γιὰ νὰ ξεμπερδέψω μιὰ ὥρα ἀρχήτερα ἀπὸ μιὰ τόσο χροσουζα μέρα, καὶ τρέξῃς ἴσα σὺ σπῖτι μου νὰ ἡσυχάσω, χωρὶς νὰ καθήσω οὔτε σὲ καφενεῖο, οὔτε πουθενά ἄλλου. Μὰ ὅταν θέλει νὰ σὲ κυνηγήσῃ ἡ ἀτυχία, ὅπου νὰ κρυφθῇς θὰ σὲ βρεῖ. Σ' αὕτῃν οἱ πόρτες δὲ σφαλοῦν. Κανένα ἄσυλο δὲ σέβεται. Καὶ σὺ σπῖτι μου ποῦ πῆγες τὰ ἴδια καὶ χειρότερα. Ἡ γυναίκα μου κοίτονταν τοῦ πεθαμοῦ στὸ κρεβάτι ἀπὸ ἓνα διαβολικὸν πονοκέφαλον. Ἡ δοῦλα μου εἶχε τὸ δεξὶ τῆς τὸ χέρι δεμένο. Πῆγε νὰ πλύνῃ ἓνα ποτήρι καὶ ἔσπασε καὶ τῆς ἔκαμε τὴν παλάμη παλαμῦδα. Φαντάσου τώρα ἐσὺ τὴ θέση μου!

— Τί νὰ γένῃ, λέω στὴ γυναίκα μου, ὑπομονή! Κι ἂν ἀποφάσις ὁ Θεὸς νὰ μᾶς χᾶτῃ, δὲ θὰ μᾶςτε οἱ πρῶτοι. Ἄς εἶναι δοξασμένο τ' ὄνομά του.

Κάθισα μ' ὅλα ταῦτα στὸ τραπέζι μόνος μου σὰν τὸ κοῦτσουρο, καὶ πῆρα πεντέξῃ βοῦκες. Εἶπαμε ὕστερον δυοτρία λόγια μετὰ τὴν νοικοκυρά μου καὶ ἐτοιμάστηκα νὰ πλαγιάσω· μὰ ἐπάνω σ' αὐτὸ νὰ σοῦ καὶ χτυπάει ἡ πόρτα.

Οι άνθρωποι του πρακτικού πνεύματος δεν θα επιζήσαν κοροϊδεύοντας τον Βούλγαρο, αλλά θα έσπουδαν ολκτείνοντας και περιπαίζοντας τον σχολαστικισμό, τον φαισφαρισμό και την άφροντισία.

Κ' επί τέλους θα έλεγαν, ότι πρέπει να καρπώσουμε τα μάτια μας και την προσοχή προς τα ΕΣΩ, διότι το Κράτος έφ' όσον είναι άρρωστο, καχεκτικό κίανουργάνωτο δεν θα μπορέσει να μεγαλώσει. Κ' ΕΤΣΙ θα έκτιζαν τα θεμέλια για τα ΕΞΩ, διότι εκείνο θα ελογάριαζαν όταν θα εφρόντιζαν για την υγεία και την προκοπή της Ρωμοσύνης.

Πρό πάντων όμως θα έχαναν την Μακροχρόνια και τον Σωβινισμό των σημερινών, διότι δεν θα έσέφνοντο από τα λόγια, αλλά από τα έργα τα όποια συνεβίθουν τον άνθρωπο ν' άνησυχά διὰ τὰ μέλλοντα.

(Συνέχεια—Calanitosus est animus futuri anxius).

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

ΣΤΙΓΜΕΣ

Άκούω να λέει στη σιγαλιά θλιμμένα λόγια ή ρέμα. Και στο σπιτάκι που ή νεκρή τὸ εστόλιδε όμορφηά Μυρώνει ένα παράπονο και μυστικό ένα κρέμα Σταλάει τα δάκρυα απόκρυφα σε όλόχαλα καλά.

Και πώς εδὺ επερπάτηδες στα βάθη άχνου καθρέφτη Κρυφὸ άεράκι εὐώδιασε στὰ πόδα τὰ παλινά, Στο βάθος έχαμογέλασε ή σιγή και πάει και πέφτει, Στα λευκά χέρια, στ' άλλα χεϊλάκια, στὰ μαλλιά.

Και τὸ σπιτάκι εσπερινὸ δεν έπνεε έναν ήχο Μόνο ή βροχούλα που έπεφτεν άργά, λυπητερὰ Στο παραθύρι έδάκρυζε να μὰς καλὴ ένα στίχο 'Από τὰ λόγια τὰ νεκρά, μιὰ θλίψη, μιὰ χαρά.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΝΟΒΑΛΙΣ

ΟΙ ΥΜΝΟΙ ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ

II

Πάντα θα ξανόρχεται ή αύγή; Δεν τελειώνει ποτέ ή δύναμη του γήινου; Άθλια ένασχόληση καταστρέφει τὸ οὐράνιο φτερούγισμα της νύχτας. Ποτέ δε θα καιρ παντοτινά ή μυστική θυσία της άγάπης. Στο φῶς ο καιρός τ. υ ήταν μετρημένος· αλλά χωρίς

— Ταμάμ', λέω, ὦρα για να δεχτούμε μουσφιρίους! Μὰ δίχως άλλο θέλωμε κανένα δυσάρεστο πάλι.

— Ν' άνοίξω; μου λέει ή δούλα, Σκέφτηκα μιὰ στιγμή να πῶ όχι, αλλά τι κάμεις τήν έρμη τή περιέργεια!

— Σὺρε άνοιξε, της λέω, μὲ ρῶτα πρώτα ποὺς είναι. Ήταν ο γείτονάς μου.

— Τρέχει τίποτε, είναι κανένα δυσάρεστο; του είπα, πριν προφτάσει να πῇ καλησπέρα· λέγε λέφτερα, μὲ φοβάσαι, γιατί σήμερα είναι τὸ πετοί μου άργασμένο.

— Παράξενος μου φαίνεται απόψε, μου άπλογιέται.

— Γιατί παράξενος;

— Δεν είναι οὔτε ή πρώτη, οὔτε ή δεύτερη φορά που έρχομαι στο σπίτι σου και δυσάρεστο χαμπάρι δὲ σοῦ 'φερα ποτέ.

— Ναί, αλλά τὸ 'χει ή μέρα μου σήμερα.

— Μπορεί να τὸ 'χει ή μέρα σου, μὰ ή δική μου δὲν τὸ 'χει.

— Ήρθες τὸ λοιπὸν να περάσωμε τήν ὦρα, δὲν εἶν' έτσι; Μὰ τήν ἀλήθεια μ' αὐτὴ τή στενοχώρια μου φοβοῦμαι μὲ σε κάμω και σένα μελαγχολικό.

— Τί έχεις πάλι σήμερα;

— Μὲ τὰ ρωτῆς! Τέτοια αναποδιατμένη μέρα δὲ μου ξανάτuche, και πάω να σκάσω.

— Τότε θα πῇ πού μ' έστειλε ο Θεός απόψε.

καιρό και χώρο είναι ή κυριαρχία της νύχτας. Ή διάρκεια του ύπνου είναι αιώνια. Άγιε ύπνε! Μὴν κάνεις τόσο σπάνια εὐτυχείς τούς άφροδωμένους της νύχτας σ' αὐτὴ τή γήινη καθημερινή δουλειά.

Μόνο οί τρελλοί δε παραγνορίζουν και δὲν ξέρουν από ύπνο παρὰ τὴ σκιά που μὰς ρίχνεις πονετικά σε κείνο τὸ σκοτεινιασμα της ἀληθινής νύχτας. Δὲ σε νοιώθουν στὴ χρυσή πλημμύρα των σταφυλίων, στὸ θαυμάσιο λάδι της άμυγδαλίδς και στὸ μαυρειδερό χυμὸ της παπαρούνας. Δὲν ξέρουν πὼς σὺ εἶσαι που τριγυρίζεις τὸ στήθος τοῦ κοριτοῦ και κάνεις οὐρανὸ τήν άγκαλιά. Δὲν μαντεύουν πὼς σὺ από παλινές ιστορίες προβάλλεις άνοιγοντας τὸν οὐρανὸ κ' έχεις τὸ κλειδί για τις κατοικίες των μακάριων, άμίλητε άγγελαιοφόρε άτέλειωτων μυστικών.

Νυχτοποδλι

ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΕΝΔΕΟΥ ΜΕΓΑΛΟΓΡΑΦΑΤΩΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΚΕΧΗΝΑΙΟΥ ΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΝΗΜΗΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΜΕΝ

Και εἶταν εκείνους τούς χρόνους ένας θεοφοβούμενος άνθρωπος εις τήν 'Αθήνα, ο όποιος είχε μεγάλη όρεξη νακούσθῃ τὸ τετραπηνχιζό του όνομα και μὴν ήμυρωάντας να τὸ κατορθώσῃ με ἀλήθειες έκαιε τὸ μεγάλο θαῦμα να γράψῃ ένα άρθρο εις τὸν «Ταχυδρόμον της Άνατολής», ήγουν περιττὸν να εἰρηγήσουμε τί λογῆς άρθρον. Και άφού από μέσα άπ' εκείνο τὸ τενεκεδένιο του κάστρον έπολέμησε μόνος του, και κατεφθίδε, με φτυσίματα, με φτερνίσματα, με βηξήματα, και με άλλα πρόμοια ήχητικά όπλα, τὸν 'Αντίχριστο και τούς όπαδούς του έβγῆκε άξφωνα «μὲ μίαν του άστραπήν» και εὐρέθηκε εις τὸ Πανεπιστήμιο, και άνταμώσαντας κάποιον άσεβῆ Παλαμῶν, τὸν καταλάσπωνε με μίαν θαυματουργήν δύναμιν όπου έφύλαττε μέσα εις τήν κεφαλήν του, και ή όποία τὰ εγύριζεν όλα εις πηλὸν (λάσπην).

Και με ένα λόγον εγλύτωσε τὸν τόπον από τὰ ζιζάνια τοῦ 'Αντιχρίστου, και έγινε πάλιν ή Ρωμοσύνη 'Ελλάς, και ο 'Ερταλιώτης, κατὰ παρακλήνησιν των κατατροπωθέντων και μετανοημένων άρχικακούργων Ψυχάρη και Παλλη, έδωσε τὰ εκατομ-

μύριά του πρὸς έγερσιν Ναοῦ εις τιμὴν και μνήμην τοῦ 'Αγίου και Πανενδόξου Μεγαλοφρατῶρος Δημητρίου 'Αναστασοπούλου, τοῦ Κεχηναίου, οῦ και τήν μνήμην επιτελοῦμεν, 'Αμήν.

ΑΓΡΙΟΡΙΤΗΣ

ΕΡΡΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΕΝΑ ΚΑΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΤΟΥ

'Αργά ή γλήγορα πάντα, λένε, ή ἀλήθεια νικῇ και ρίχνει κάτω τήν ψευτιά, σ' όποια χώρα τοῦ νοητοῦ κόσμου κι' άν γίνεται τὸ πάλαμά τους· εἶνε, σὰ να πούμε, ο 'Ωρομάσθης κι' ο 'Αριμάνης, που δὲ μπορεί τελευταία παρὰ να νικήσῃ ο πρώτος τὸ δεύτερο. 'Ετσι λένε, κὲγὼ τὸ πιστεύω εἶδι δά, γιατί κι' ο νοῦς μου κ' ή καρδιά μου με σπρώχνουν νὰν τὸ πιστέψω, γιατί τὸ άγαστημένο μου όνειρο εἶν' αὐτὸ και δὲν χορταίνω νὰν τὸ βλέπω. Νικήτρα λοιπὸν θὰ βγῇ και στὸ ζήτημα που κατάντησε ή πληγή τοῦ τόπου μας, νικήτρα της γλωσσικῆς ψευτιάς. Δὲ μπορεί να γίνη ἀλλοιῶς. 'Όσο και να σκούξουν εκείνοι πούχουν πιομένο τὸ πιστὸ της Πλάνης κ' εκείνοι που τὸ θαροῦν συφέρο τους να πολεμῶν τήν 'Αλήθεια, δὲ θὰ κάνουν τίποτα στὸ τέλος κι' δὲν ή ντροπή δική τους θὰ μείνῃ. ὅσο και να θολώσουν τὰ νερά για χάρη της ψευτιάς, δὲ θὰ δοῦν τὸ γλυτωμὸ της, καθὼς οὔτε τὸ δικό τους γλυτωμὸ θὰ σαρωθοῦν αὐτοί, θὰ σαρωθῇ μαζί τους κ' ή σιχαμένη τους βασιλίςσα

★

Τὸ κακὸ μονάχα είναι που της 'Αλήθειας ο έρωτας δὲν είναι ὅσο έπρεπε ἀπλοχωρεμένος στὴν καρδιά μας και γι' αὐτὸ ή νίκη της πρέπει να κερδιστῇ με πολλὰ λόγια και μ' έργα πολλά. Άγῶνας χρειάζεται μεγάλος, άγῶνας ὅμως που έχει και τήν καλή του όψη, γιατί μεδ' από τὰ τόσα λόγια κ' έργα δὲ μπορεί παρὰ να βγοῦν και κάμπωσα διαμαντένια που λέμε.

'Α δὲν ήταν αὐτὸς ο κόσμος, άν οί άνθρωποι κυνηγούσαν με πειότερο ζήλο τ' ἀληθινὸ δὲ κάθε πρῆμα και τούς κάθουνταν βαρεία στὸ στήθος ή ψευτιά, τότες με δυὸ λόγια, με μίαν ἀπλή εἰρήνη, θὰ τέλειωνε τὸ πανηγύρι. Μὰ τώρα δυστυχῶς δὲ φτάνουν μὲτε χίλια δυὸ, γιατί τώρα ο κόσμος χάφτει ανεξέταστα δ,τι τοῦ βάλουν μπρός του, καλὸ ή κακὸ, ψεύτικο ή ἀληθινὸ—σπανιώτερα τὸ καλὸ και τἀληθινὸ,—μάλιστα όταν εκείνος που στρώνει τὸ τραπέζι είναι κανένας τρανός. Αὐτὸ γι-

— Μακάρι! Και τί θέλεις να πῇς μ' αὐτὸ;

— Θέλω να πῶ πὼς ήρθα να σε πάρω να πᾶμε στοῦ Περικλῆ. 'Εχει κι άλλους δυὸ ξένους, και μου 'πε να σε πάρω να πᾶμε ύστερ' από τὸ δείπνο να περάσωμε τήν ὦρα.

— Σὰ δύσκολο μου φαίνεται να βγῶ από τὸ σπίτι μου με τέτοια χάλια μεσάνυχτα.

— Και όμως θα σε πάρω.

— 'Ὁ δίδολε, καλὴ δουλειά κι αὐτὴ! Μὲ τὸ ζόρι τὸ λοιπὸν θὰ με πάρης;

— Ζόρι, ξεζόρι απόψε θα πᾶμε, γιατί εἶδε τὸν Περικλῆ με πολὺ κέφι, και καταλαβαίνω πὼς και ἄλλη τόση στενοχώρια νὰ 'χῇς, θὰ σοῦ περάσῃ εκεί.

— Τί λὰς κ' εἶσὺ; λέω στὴ γυναίκα μου.

— Τί να πῶ εγὼ; ἂν θέλῃς σύρε.

— Ναί, ἀλλὰ εἶσαι άρρωστη.

— Εἶμαι καλύτερα τώρα σύρε· σύρε να ξεσκάσῃς λίγο.

Πήραμαν λοιπὸν τὸ φαναράκι, και σε λίγο εἰμυσταν στοῦ Περικλῆ.

Πήγαν να χάσουν τὸ νοῦ τους, ἅμα μὰς εἶδαν.

— Καλὲ ἐμεῖς σὰς περιμέναμε εἰδῶ και τόση ὦρα, μὰς λὲν μ' ένα στόμα με τὴ γυναίκα του.

— Κ' ἐμεῖς φοβηθήκαμε μὲ σὰς βρούμε στο τραπέζι και σὰς άνησυχῆσωμε.

— Να δὰ ή ὦρα να 'χετε και τὸ φόβο να μὲ μὰς άνησυχῆσετε!

— Μὰ έννοια σας κ' εἰδῶ σ' αὐτὸ τὸ σπίτι δ,τι ὦρα νὰ 'ρθῇ κανείς, δὲ μνήσκει παραπονεμένος κι από φαί κι άπ' όλα τ' αγαθά.

Νὰ μὲ τὰ πολυλογούμε, άγαπητέ μου, τί περιποίησε μὰς έκαμαν α'τὴ τή βραδυά, και πόσο μὰς διακέδατε ο φίλος μας ο Περικλῆς, δὲν περιγράφεται. Φτάνει μόνο να σοῦ πῶ πὼς με τέτοιο κέφι ἄλλη φορὰ δὲν τὸν πέτυχα.

'Αφού λοιπὸν εἶπαμε και ήπιαμε κάμποσα, ήρθε ή ψυχοκόρη τους και μὰ; ρώτησε ἂ, θέλωμε καφέ.

— Για καφέ είναι ένωρίς· ἂς πιούμε από κανένα ἀκόμα λείει εκείνος.

— 'Όχι δά! ήπιαμε άρκετά, φτάνει, τοῦ λέμε.

— Τόσο γλήγορα μεθύσατε; Κρίμα σ' εἶσας! Τούλάχιστο από ένα ἀκόμα δὲ θὰ πιούμε;

— 'Όσο για ένα θα τὸ κατεφέρωμε.

— 'Ορίστε λοιπὸν από μιὰ τύφλα, άφού θὰ 'ναι τὸ τελευταῖο και λέγοντας αὐτὰ γιόμισε τὰ ποτήρια ὡς ἀπάνω αὐτὴν τή φορὰ.

— 'Από μιὰ τύφλα; τί θα πῇ πάλι αὐτό;

— Μπῆ, δὲν τήν ξέρετε εἰσεῖς τήν τύφλα;

— Δὲν ττολωθήκαμε καμμιὰ φορὰ, γιὰ να τή μάθωμε

— 'Όχι, ἀδερράκια μου, δὲν έχομε να κάμωμε με τυφλούς εἰδῶ τὰ 'χωμε ὅλοι τέσσερα, δόξα σοι ο Θεός και μάλιστα

ποτήρια, όταν είναι ὡς ἀπάνω γιομάτα,

νέται με όλους μας κι' ως άνοιξη όποιος δέν τό πα-
ραδέχεται τήν περίφημη λογική του Port-Royal,
όπου θά βροί πειδ πλατεία έξηγημένη τήν ιδέα
μου ότους λόγους που χρησιμεύουν για είσαγωγή
της. Μά κ' έδω μήπως δέν έχω νά φέρω παρά-
δειγμα που νά επικυρώνη αυτό που λέω; Δόξα
νάχη ο Θεός, μπορεί κανείς νύ ψαρέψη όσα θέλη
τέτοια παραδείγματα απ' τ'ά λόγια και τις συζητη-
σές μας, μόν που είναι χασομέριο νά καθεται νάν
τά γράφη. Ορίστε ένα :

Βγαίνει ο Βερναρδάκης, άν θυμάμαι καλά, και
λέει ο' ένα δημοσιογράφο που τόν επισκέφτηκε—
τί νά κάμη ο άνθρωπος και νά μ'ην τού πη;—πώς
και στην άρχαία, όπως σήμερα, γραφούτανε ο' άλλη
γλώσσα ο ποιητικός λόγος και ο' άλλη ο πεζός, πώς
δέν είναι ίδια ή γλώσσα του Αριστοφάνη με τή
γλώσσα του Πλάτωνα και του Ξενοφώντα. Έδωσε
δηλ. ο κ. Βερ. ένα χρησμό σάν εκείνους της Πυ-
θίας: ήξεις άφήξεις κτλ που κι' άληθινός είναι
και ψεύτικος μαζί, κι' ο δημοσιογράφος τόν τίνανε
στό Ρωμέϊκο από τήν ψεύτικη του όψη. Γιατί ο
Αριστοφάνης, που γράφει κωμωδίες, φυσικά μιλάει
άλλοιώς κι' άλλοιώς ο Πλάτωνας, που γράφει φιλο-
σοφικούς διάλογους, χωρίς όμως αυτό νά σημαίνει
πώς τό νερό ο ένας τό λέει «νερό» κι' ο άλλος «ύδωρ»,
ούτε πώς έχει καθέννας τους και δική του γραμμα-
τική. Κ' ή άπόδειξη προχειρότατη νά μερικοί
στίχοι του Αριστοφάνη :

εὐδαιμονοίης, ὥσπερ ἡ μήτηρ ποτέ.—Αχ. 451
κίχῳ δέ σ' ἔλῳ και διαβαλῶ πλείονα.—Ιπ. 711
ὁ Σόλων ὁ παλαιός ἦν φιλόδημος τήν φύσιν.—Νεφ. 1187
τοῦτο μέντοι δεινόν ἦδ' ἡ νύ Δί, εἰ μαχοῦμεθα.—Σφ. 426
Αἶψ' αἶρε μᾶζαν ὡς τάχιστα κανθάρω.—Εἰρ. 1
Ὅστος αὐτὸς ὦν φράσει τίς ἐστίν ὄρνις οὗτος;—Ὀρν. 269
Ἄλλ', ὦ Καλονίκη, κάσμαι τήν καρδίαν
και πόλλ' ὑπὲρ ἡμῶν τῶν γυναικῶν ἄχθομαι.—Λυσ. 9
Ἦ Ζεῦ, χελιδὼν ἄρ' αὖτε φανήσεται;—Θεσμ. 1
Ὁ τοι μὰ τήν Δήμητρα δύναμαι πω μαθεῖν
ὁπότερος ὡμῶν ἐστὶ Θεός· ἄλλ' εἰσιτον.—Βατρ. 667
Εἴτ' οὐ τὸ στυγρὸν ἰμάτιον ἔχρῃν σ' ἔχειν;—Ήκκλ. 535
Ἄλλὰ φθείρου και μὴ γρύξῃς
ἔτι μὴδ' ὀτιοῦν.
οὐγάρ πείσεις, οὐδ' ἦν πείσης.—Πλ. 599

Πώς θάν τά πη αυτά ο Πλάτωνας; Ἦθελα νάχω
καιρό για νά βρῶ απ' αὐτόν νά παραλληλίσω τους, μ'
ἀφοῦ δέν έχω, ως άπαντήση εκείνος που βρίσκει
άλλη τή γλώσσα του κωμικοῦ κι' άλλη τή πεζο-
γράφου: Πώς τήνε λέει ο Πλάτωνας τήν εὐκτική
του εὐδαιμονία; Πώς τό ὥσπερ και τό μήτηρ;
Πώς τό μέλλοντα του ἔλκω, του διαβάλλω, του
φαίνομαι, του μάχομαι; Πώς τό παλαιός και
φιλόδημος και τό τήν φύσιν! Πώς τό ἦν και τό
ἐστὶ και τό αἶρε και τό νῦν και τό δαυτεῖς κτλ.
κτλ.; Τά ίδια κι' άπαράλλαχτα όπως κι' ο Αριστο-
φάνης. Που είναι λοιπόν έδωπέρα ή διγλώσσα όπως
τήν έχουμ' έμεις; Πουθενά δέν είναι! ένα τό λε-
ξικό και τό τυπικό ένα κ' ή σύνταξη μιά,

Μά ποιός τό ξετάζει αυτά; Τή γνώμη τουκ'
Βερ. έχω τή διάδαδα σέ'μιά Συμυρνέικη έφημερίδα
που θά πη πώς έκανε όχι μικρό γύρο, ἀφοῦ ή
Συμυρνέικη τήν πήρε από άλλη Αθηνιώτικη. Μά
πόσοι άρ' γε από 'κεινους που τήν είδαν θρόντισαν
νά μάθουν αν είν' άληθινή; Κέγώ δέν ξέρω πόσοι
μέσ' από τις χιλιάδες. Γιατί, όπως λέει κι' ο Θου-
κυδίδης, «ταλαιπώρος τοῖς πολλοῖς ή ζήτησις τῆς
ἀληθείας και ἐπὶ τὰ ἔτοιμα μάλλον τρέπονται».

Νά ποιό είναι τό κακό! Είναι που οί άνθρωποι
δέν πολυσκοτίζονται για τήν άλήθεια. Κ' ή για-
τρεία του δέ μπορεί νά γίνη άλλοιώς παρά με τό
νά διαλαλούμε άκατάπαυτα τήν άλήθεια, νάν τους
σπρώχνουμε, για νάν τή δεχτοῦν, νάν τους ξυ-
πνοῦμε, για νάν τή νοιώσουν. Κήρυγμα γλωσσικό
μάς χρειάζεται και κήρυγμα με σείρά, με τάξη, με
τρόπο, με δύναμη κι' άκέραστο, άκατάπαυτο. Με
τό κήρυγμ' απ' τή μιά και τή δημιουργική δουλειά,
τὴν παραγωγή λογοτεχνημάτων, απ' τήν άλλη θά
βγοῦμε μιά χαρά πέρα, φτάνει νά δουλεύουμε με
τήν καρδιά μας. Και γιατί όχι; Δώδεκα φτωχοί
ψαράδες μιά φορά κ' έναν καιρό βγήκαν νά κηρύ-
ξουν Χριστό και σήμερα ο Χριστός βασιλεύει ο' έκα-
τομμύρια καρδιές ο' ὅλο τόν κόσμο. Έμεις δέν ε-
χουμε δά και τόσο μεγάλη δουλειά νά τελειώσουμε.
Έχουμε για τήν ὥρα μόνο νά δείξουμε στ' αδέρφια
μας, στὸν Ἑλληνικό λαό, ποιά είναι ή εθνική του
γλώσσα: ποῖος ο λόγος νά μ'ην τό καιροθώσουμε ο-
πως τό επιθυμοῦμε; Μά είχαν εκείνοι κάποια δύ-
ναμη μέσα τους που μ' αὐτή μαγνητίζουν τόν κό-
σμο και τόν έδερναν νά κλίνη στα λόγια τους. Γιατί
νά μ'ην τήν έχουμε κ' έμεις; Πρέπει νάν τήν ε-
χουμε, αν θέμε τά ίδια νά φέρη άποτελέσματα και
τό δικό μας κήρυγμα. Μπρός λοιπόν με τό κήρυγμα
τό γλωσσικό: Πρέπει νάκούσουν οί άνθρωποι, νά
καταλάβουν κ' ὅστερα νά γίνουν τῆς Ἀλήθειας
όπαδοί.

Ι. Γ. ΣΤΑΜΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ (διδάσκοντας θεατρική τέχνη):
— Ἐποθέσωμεν, εὐγενεστάτη νεολαία, ὅτι εἰμὶ
πρωταγωνιστής. Γνωρίζετε, εὐγενεστάτη νεολαία,
ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης ἀπαξ ὑπεδύσατο πρωταγωνιστοῦ
πρόσωπον; Ὡν ἄρα πρωταγωνιστὴς ἐγκλείομαι ἐν ἐ-
μαυτοῖ. Τὸ πᾶν δι' ἐμὲ δὲν ὑπάρχει. Οἱ θεαταὶ ἐξα-
φανίζονται....
Η ΝΕΟΛΑΙΑ: Καὶ ἔχουν πολὺ δίκιο!

— Καὶ πῶς ἔτυχε νά λίτε τὰ ποτήρια τὰ γιομάτα
τύφλης;
— Ἐχει κι αὐτὸ τήν ἱστορία του. Κρίμα νά μὴ τὴν
ξέρετε κι αὐτὴν τήν ἱστορία!
— Θά τὴ μάθουμε ἀπόψε.
— Φτάνει νά ᾄχετε κέφι.

— Ἀκούς ἐκεῖ! Ἐσένα ὡς τό πρῶτ' μπορούμε νά
σ' ἀκούμε δίχως νά νυστάξουμε και νά κουραστούμε· κι
ἀρχίνης νά διηγίεται, ἀφοῦ ἤπιαμε καθέννας τήν τύ-
φλα μας.

Δὲ θά μ'ορέσω βέβαια νά σοῦ τὰ παραστήσω με
τὴ χάρι που τὰ λέγε ἐκεῖνος, ποῖος τὸν φτάνει τὸν Πε-
ρικλῆ σ' αὐτά, μὰ θά σοῦ τὰ πῶ ἄκρες-μέσες, και τᾶλλα
καταλάβαινέ τα μόνος σου. Καὶ λοιπόν :

A

Μιά φορά κ' έναν καιρό—για ν' ἀρχινήσω κ' ἐγὼ ὅπως
ἀρχίζουν τὰ παραμῦθια—σ' ένα χωριὸ μαζί με τοὺς ἄλ-
λους τοὺς κατοίκους ἦταν κ' ένα ἀγαπημένο, κατὰ τὰ
φαινόμενα, ἀντρώπου, ένας παπᾶς και ή πρεσβυτέρα του.

Ἄν δέν τό βρίσκετε για περιττό, σᾶς λέω πῶς ὁ πα-
πᾶς ἦταν χρειζόμενος στὸ χωριό, γιατί ἦταν χριστιαν-
ικό, κ' ή παπαδιά ἦταν χρειζόμενη στὸν παπᾶ, ὅπως
και κάθε παπαδιά είναι χρειζόμενη στὸν παπᾶ της.

Εἶπα πῶς ἦταν κατὰ τὰ φαινόμενα ἀγαπημένοι, γιατί
ή κυρὰ παπαδιά ἦταν λίγο ἑυνομήτα και πεισματάρη,
και συχνὰ εὗρισκε αἰτίες ἐκεῖ που δέν ἦταν και κακί-
ονταν μέρες. Ὁ παπᾶς ὅμως τῆς εἶχε πολὺ ἀδυναμία
και τήν πολιτούσαν, και ἅμα ἔβλεπε τό ζόρι ἔκπεφε
αὐτὸς μικρότερος για νά κάμη τήν καρδιά της. Καὶ εἶπαι
μ' αὐτόν τὸν τρόπο δέν ἀκούστηκαν ποτὲς ἔξω.

Μὲ τοὺς χωριανοὺς ὅμως ζοῦσαν μονιασμένοι, και
ποτὲς δέν συνέδηκε κανένα δυσάρεστο για νά θελώση τήν
ἡσυχία τους. Εἶναι ἀλήθεια πῶς ή κυρὰ πρεσβυτέρα λο-
γόφερνε κάπου κάπου με τὰς γειτόνισσες, μὰ πρέπει νά
ξέρετε πῶς τό δίκιο ἦταν πάντοτε με τό μέρος της, γιατί
δέν ἦταν και ὑποχρεωμένη βέβαια νά μοιράζη στὸν κόσμο
τ' αὐγά, που εὗρισκε στὸ κατώϊ της, ἀφοῦ εἶχε τόσες ὀρ-
νίθες, κι ἀφοῦ μάλιστα τάξιζε περισσότερες ἀπὸ ὅσες εἶχε
Μπορεῖ νά γεννοῦσαν και ξένες ὀρνίθες στὲς φωλιές, που
γεννοῦσαν οἱ ὀρνιθὲς της, μὰ ποῖος ἦταν ἐκεῖνος, που
θά ξεχώριζε τ' αὐγά της ἀπὸ τὰ ξένα; Ἦ νομίζετε πῶς
μόνε μιάς γειτόνισσας οἱ ὀρνίθες γεννοῦσαν στῆς παπα-
διάς τό κατώϊ; Τέτοια ζητήματα ὅμως δέν ἦταν δυνατό
νά κρῶσουν τήν ἀγάπη, που εἶχαν στὸν παπᾶ τους οἱ
ἐνορίτες του. Για χατήρι του μπορούσαν νά κάμουν χα-
λάλι ὅχι τ' αὐγά, μόνε και τὰς ὀρνίθες, γιατί ἤθεσαν που
τοὺς ἀγαποῦσε κι ὁ παπᾶς. Θά μοῦ πῆτε πῶς δέν τοὺς
ἀγαποῦσε ὅσο ἀγαποῦσε τήν παπαδιά του, μὰ ποῖος εἶχε
ἀδερφεῖ, ἀξιώσεις για μιά τόσο μεγάλη θυσία;

— Ποῦ τρέχεις;
— Πᾶω νά ρωτήσω πῶς πηγαίνει ὁ καημένος ὁ
Χατζίδακας.
— Τί; Εἶναι ἄρρωστος;
— Μὰ δὲν τό ξέρεις; Διάβασε προχθὲς ένα ἄρ-
θρο τοῦ ἀρχιμαλλιαροῦ τοῦ Παλλή, και τὸν ἔπιασε
τεταρταῖος πυρετός.
— Ὡ τὸν καημένο τὴν τεταρταῖο που πῆγε
κι' ἐμπλέξε!

Φραγκολεβαντίνα. Ἐλα δῶ, Γιάννη. Ἀκούω,
ή μητέρα σου εἶναι στὸ κρεβάτι.

Πλακιωτάκι. Ναι, εἶναι πολὺ ἄρρωστη.

Φραγκολεβαντίνα. Τί ἔχει; Ξέρεις;

Πλακιωτάκι. Ἐχει, λέει, κάτι που εἶπε ὁ
γιατρός σάν τρύπα, γρίπα, λέει....

Φραγκολεβαντίνα. Μήπως εἶπε γρίπη;

Πλακιωτάκι. Ναι, ναι, ἀπὸ εἶναι.

Φραγκολεβαντίνα (εἰρωνικά). Ὅχι δᾶ! Πε-
ραστικά της λοιπόν. (Ἀπὸ μέσα της). Τὰ μούτρα
τους! Δὲν τοὺς φτάνουν οἱ θερμότητες, θέλουν και
τὲς δικὲς μας τὲς ἀρρώστιες... La grippe par
exemple! (Γελᾷ κ' ἔτσι φαίνονται τὰ σᾶπια της
τὰ δόντια).

K. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

ΦΤΗΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Στὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμά» και στὸ κίосκι τῆς Ὀμο-
νοίας, πουλιοῦνται τὰκόλουθα βιβλία, ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ
ένα—κ' ένα φρ. χρ. για τὸ Ἐξωτερικό :

Τοῦ ΨΥΧΑΡΗ : Ἐτῆνιο τοῦ Γιαννίρη και τὸ Ἐτα-
ξίδι μου. —Τοῦ ΠΑΛΛΗ : ἘἩ Ἰλιάδα τῶμοι δυὸ
(Α—Μ).—Τοῦ ΦΩΤΙΑΔΗ : ἘΤὸ γλωσσικὸ ζήτημα και ή
ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννησις. —Τοῦ ΦΙΛΗΝΤΑ :
ἘΓραμματικὴ τῆς Ρωμέϊκης γλώσσας και ἘΑπὸ τοῦ
ὀρύλους τῶν αἰώνων (ποιήματα).

Οἱ ἀγοραστές τῶν ἐπαρχιῶν πληρώνουν 30 λεπτὰ τα-
χυδρομικά για κάθε βιβλίο.

Οἱ ἀγοραστές τοῦ ἐξωτερικοῦ δέν πληρώνουν ταχυδρο-
μικά.

Ἀπὸ τήν «Ἰλιάδα» τοῦ Παλλή μονάχα 50 ἀντίτυπα
ἀπόμειναν.

Ἄλλὰ και ἀναμεταξύ τους οἱ χωριανοὶ ἦταν πάντα μο-
νιασμένοι κι' ἀγαπημένοι και ποτὲ δέν ἄκουγες στὸ χωριὸ
καυγάδες και μαλώματα. Ἦταν ὅλοι ἡσυχοὶ κι' ἀργατικοὶ
και δέν κάθονταν ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ στοὺς κηφενέ-
δες και στὰ καπελιὰ για νά κακοκρένουν τὸν ένα και τὸν
ἄλλο, μόνε τηροῦσαν τή δουλειά τους. Γι' αὐτὸ και ή κα-
κομοιρία ἦταν ἄγνωστη πάνω κάτω στὸ χωριό. Θά μοῦ
πῆτε πῶς εἶχαν και γῆς καλὴ ναι, κι' αὐτὸ εἶναι σωστό,
μὰ τί θά σοῦ κάμη ή γῆς, ἅμα δέν καλοδουλεύεις και δέν
καλοκυττάξεις τό χτήμα σου; Δουλειά κι ἅγιος ὁ Θεός,
σου λέει ὁ ἄλλος. Ἐκαμαναν γεννήματα και κρατιά πρὸ
πάντων, που ἦταν παντοῦ ξακουσμένα κ' ἔρχονταν και
τάγγραζαν καλοπλεωμένα ἀπὸ δυὸ μέρες δρόμο. Γι' αὐτὸ
ὅλοι καλοπερνοῦσαν ἐκεῖ και κανέννας δέν ξενιτεύονταν.
αὐτ' εὐτυχισμένοι τόπος, ἀλήθεια! Ἐλεγον ὅσοι πῆγαι-
ναν στὸ χωριό, ή περνοῦσαν ἀπ' ἐκεῖ.

B

Και ὅμως κι αὐτὸ τό χωριό, που φαίνονταν πῶς εἶχε
καμωμένο κοντράτο με τήν εὐτυχία, κι ἔβλεπε τοὺς ἄν-
θρώπους πάντα με χαρούμενο πρόσωπο, τὸ βασκάνισε
κακὸ μάτι και ένα πρῶτ', πρὶν καλοξυπνήση ὁ κόσμος,
ἀκούστηκε ένα κακὸ μῆνυμα και σκόρπισε σάν ἀστραπὴ
στοὺς μαχαλάδες. Σὲ λίγο ὅλοι οἱ ἄνθρωποι και ἄντρες και

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ:

Για την Ελλάδα Δρ. 10.—Για το Έξωτερικό Δρ. 10

10 λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στα κιάλια της Πλατείας Συντάγματος, Όμονοίας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Οφθαλμιατρείο) Σταθμού ύπογειου Σιδηροδρόμου (Όμόνοια) στο καπνοπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) και στο βιβλιοπωλείο «Έστιας» Γ. Κολάρου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά κ' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΓΕΛΑΣΑΜΕ

και δεν τρομάξαμε καθόλου—σας τέρνιζομαστε. Και πώς να τρομάξει κανένας με τους πατριωτικούς χωρατάδες, όταν μάλιστα αυτοί οι χωρατάδες γίνονται την Αποκρηά, που ο κόσμος κοιτάζει να παρωδήσει όλα τα πράματα για να γελάσει, για να γλεντήσει, για να δώσει τη μούχλα από πάνω του;

Αποκρηά λοιπόν τα είδαμε κ' έμεις τα επαναστατικά αυτά χαρτάκια, τα κακοτυπωμένα, που είχαν άπάνω τους την τρομερή φοβέρα:

**«ΚΑΤΩ
Ο ΣΛΑΥΤΙΚΟΣ
ΝΟΥΜΑΣ»**
Μπά! Είδατε κεί! Ποιος άρα πατριώ-

της να τόκανε το επιτυχημένο αυτό χωρατό; Ποιος να τα κόλλησε τα κακοτυπωμένα χαρτάκια στους τοίχους και να τα σκόρπισε στους δρόμους για να τα βρή ο κοσμάκης και να γελάσει;

Του Κουρούπη έργο δε θάναι. Ό Κουρούπης τώρα καταγίνεται με την Γιαπωνέζικη ποίηση και δεν αδειάζει να σκεφθή τη δόλια πατρίδα. Ούτε το κ. Αναστασόπουλου το Κεχηναίου. Αυτός πολεμάει το Σλαβισμό σοβαρότερα και πιο παληκαρίσια. Μή μπας κ' είναι Μιστριώτικος δάχτυλος κ' έδω μέσα; Ξέρομε και μεις! Το φοβούμαστε γιατί ο δτηρρός των γραμμάτων έκμεταλλευτής, αφού μία φορά κι ανέλαβε την πατρίδα υπό την προστασία του, δεν ήμπορεί παρά να καταφύγει και στις φαιδρές αυτές μπόμπες για να τη προσυλλάξη από τους δχτρούς.

Αυτό είναι. Και γελάμε. Και θα γελάμε ολοένα με τα σαχλοκαμώματα αυτά των Μιστριωτοθεμεμένων—που θα πη λογοθρεμμένων—πατριωτών. Και δεχόμαστε μ' εύγνωμοσύνη τον τίτλο που μας δίνουν κι όμολογούμε με περηφάνεια πως ο «Νουμάς» είναι Σλαβικός και τέτοιος θέλει να είναι, αφού υπάρχουν τόσες άλλες εφημερίδες Έλληνικές και τόσοι άλλοι Έλληνες και μέσα στη Βουλή κι απόξω από τη Βουλή και μέσα στο Πανεπιστήμιο, κι απόξω από το Πανεπιστήμιο που αγωνίζονται νύχτα μέρα, μ' αδερφική σύμπνοια, να αποβουλιάζουν τον τόπο αυτό, να τον σπλύνουν κατά διαβόλου αν ακόμα δεν τον έστειλαν.

Ό Σλαβικός «Νουμάς» κοιτάζει από μιας κι αρχής να ποτραβηχτεί από την Έλληνική αυτή συμμορία κι αποτραβήχτηκε. Ούτε την πρώτη κυκλοφορία έζητησε ν' αποχτήσει για να το φωνάζουν σήμερα: Κάτω! Ούτε άπάνω σε καμιά δημόσια θέση καθάλκεψε, όπως τόσοι άλλοι φωνακλάδες πατριώτες, για να τον γκρεμοτσακίσουν απ' αυτήν.

Κάτω είναι και κάτω θα μένη, γιατί έτσι το θέλει και γιατί έτσι μονάχα θα ήμπορη να

φωνάξει όταν τούρχεται το κέφι: ΚΑΤΩ! σ' όλους τους σκοινοβάτες της πολιτείας και των γραμμάτων που ανεβαίνουν στις κορφές των κονταριών για να νάντικρύζουν από κεί καλύτερα τον φωταυγή του Κεντρικού ταμείου φάρου—τον μόνο του πατριωτισμού τους τκοπό.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

άνακρίωση, πολύ σπουδαία, έκανε εδώ και δεκαπέντε μέρες στο φυσικό τμήμα του «Περναστού» ο αγαπητός μας φίλος κ. Σ. Σταματιάδης. Παρουσίασε ένα εργαλείο που ήμπορεί να προσδιορίσει μ' αυτό ή μέση θερμοκρασία της ημέρας, κι απόδειξε με την άνακρίωσή του, πόσο μελετημένα και πόσο ξάστερα ξέρε να πραγματεύεται κάθε ζήτημα που θα το καταπιαστεί.

Ίσως σ' άλλο φύλλο ειδικό: συνεργάτης μας γράφη πιδ άπλωτα για την άνακρίωσή του κ. Σταματιάδη, που πέρzu μ' έδωτε άφορμή να γράψουμε τόσα για τη μοναδική κι άξέχαστη έκείνη δμιλία του που έκανε στο έντευχτήριο της Βιομηχανικής Ακαδημίας για το γλωσσικό ζήτημα.

ΤΗΝ ΔΙΑΠΛΑΣΗ

δεν τη πειράζουμε πια, το είπαμε, αφού κι αυτή άρχισε να κάνει φρόνιμα και να μη γράφει στην άλληλογραφία της άνοησίες για τους δημοτικιστές. Θα της κάνουμε μονάχα μια παρατήρηση, έτσι πολύ φιλικιά, για τη ρεκλάμα που έγραψε στην άλληλογραφία του τελευταίου φύλλου της, ρεκλαμαρώντας τη χαριτωμένη Κάκια, ένα κοριτσάκι δυό χρονών, που έχορευσε, σε κάποιο χορό, καθορίλλιζ, κ' έλαβε μέρος στο χερτοπόλεμο.

Θα την παρακαλέσουμε να μ' απαντήσει στην άλληλογραφία του άλλου φύλλου της, τί θα πη διάπλωση κι άκόμη αν νομίζει πως ή διάπλωση των παιδιών γίνεται με την ρεκλάμα, κι όταν μάλιστα τη ρεκλάμα την γράφει ο ίδιος ο πατέρας, πριν το παιδί του άφήσει τις φασκιές.

Αν μ' απαντήσει πως αυτό λέγεται διάπλωση, θα της κάνουμε ένα βαθύτατο τεμενά και θάνακλήρουμε τον κ. Ξενοπούλο της ως τον μεγαλύτερο και σοφώτερο διαπλαστουργό του κόσμου.

ΚΑΚΟΒΟΥΛΩΣ

διεδόθη πως άνοίγει προσεχώς ή Ακαδημία μας την άγκαλιά της για να δεχτεί τους Έλληνες Ακαδημαϊκούς. Αν πιστέψουμε μάλιστα την έρατεινή «Πινυκοήκη» που μ' έδωσε την χαρμόσυνη

γυναίκες χύθηκαν στους δρόμους άλαξοθωριασμένοι και καταπικραμένοι, και ρωτούς ο ένας τον άλλο για να μάθουν την άλήθεια.

Τί συνέβηκε το λοιπόν;

Η φιλοτέρα είχε χαλάσει τ' άμπέλια του χωριού, κι αυτό το κακό νδ μήνυμα δεν τό'φερε κανένας άλλος, τό'φερε ο παπας τους, ο Παπασπύρος που θα πη πως ήταν σωστό. Από μέρες μαθεύτηκε πως κάτι άσχημα σημάδια φάνηκαν στ' άμπέλια, μα δεν έλπιζε κανένας πως θα γίνονταν τόσο το κακό, γιατί δεν είχαν πάθει κι άλλοτε τέτοιο δυστύχημα. Την είχαν άκουστά τη φυλλοτέρα, μ' τ' άμπέλια τους δεν τα πείραζε καμιά φορά είχαν μάλιστα την ιδέα πως ο άγέρας του χωριού προφύλαγε από άρρώστειες και τους ανθρώπους, και τ' άμπέλια τους. Στην αρχή που πρωτοεπώθηκε αυτό το πράμα το πήραν σαν άστείο, αφού κ' εκείνοι, που τό'λεγαν δεν ήταν άνθρωποι να βάλει κανείς βάση στα λόγια τους. Τί ήξεραν από τέτοιες δουλειές; Τα τέτοια πράματα μόνον ο παπας ήταν σέ θέση να τους δώκη να καταλάβουν. Αλλά ο παπας έκείνες τες μέρες είχε μαστάρους και διόρθωνε το σπίτι του, κι από το πουρνό ως το βράδυ κάθονταν άπανωθιό στο κεφάλι τους και τους άνάγκαζε να μη χατομερουν. Στ' άμπέλια που πήγαινε δυό φορές την εβδομάδα τ' όλιγώτερο, τώρα από την αίτια του σπιτιού είχε δεκαπέντε μέρες να πάη.

Και έκείνο το πουρνό πως πήγε, θαρρείς; Τον έλαμε ένα έινόρο που είδε ή παπαδιά τη νύχτα. Είδε δηλαδή πως στ' άμπέλια ήταν άναμένη φωτιά μεγάλη, κι από τον πελνόν τον καπνό είχε σκοτινέψει όλο το χωριό. Τόσο τρομάξε ή καημένη ή παπαδιά απ' αυτό το έινόρο, που άμέσως ξύπνησε και ξύπνησε και τον παπα, ως ήταν μεσάνυχτα άνόμα. Και ο δυστυχισμένος ο Παπασπύρος, που ήξερε πως όλα τα έινόρα της παπαδιάς του άλήθευαν, δεν έβλεπε την ώρα να ξημερώσει να πάη στ' άμπέλια.

Το πρωτό λοιπόν, άμα γλυκοχάραξε, σηκώθηκε, πόδεσε τα τσαρουχάκια του, νίκησε, έλαμε την προσευχή του, έβαλε το παγούρι στη τσέπη και, τρέχοντας σά δεκαοχτώ χρονών παλληκάρι, βρέθηκε στ' άμπέλια. Ήταν μισή ώρα μακριά από το χωριό, μα αυτός μ' όλα του τα γερατεία το πήρε σ' ένα κέρτο. Στο δρόμο μάλιστα από τη σαστισμάρα του δεν έβλεπε που πατούσε κι αν δεν είχε το δακνίκι του, ο Θεός το ξέρε πως φορές θα πέφτε. Περπατώντας όλο τη φουτεία του συλλογίζονταν, κι όταν πήγε και την ήρε με κιτρινιασμένα φύλλα, άπόμεινε, θέλωσαν τα μάτια του. Μάης μήνας και να βλέπη τη φουτεία του με τέτοια χάλια, την καμαρωμένη τη φουτεία του, που λογάριζε να πάρη έρέτο τριάντα φορτώματα σταφύλια; Ω! αυτό ήταν άπαρηγόρητο κ' είναι θάμα πως δεν του'ρθε ταμπλάς έκείνη την ώρα του καημένου του Παπασπύρου. Μπαίνει μ' όλα ταύτα μέσα, παρατη-

ράει, εξετάζει, σκύφτει, ξανασκύφτει, πηγαίνει και στ' άλλα τ' άμπέλια, μα πουθενά έλπίδα δεν έβλεπε.

«Τετέλεσται! λέει, ύστερ' από να βαθύ άναστέναγμα, ούτε γι' άνάμα δε θα 'χωμ' έφέτο», και λέγοντας αυτά τα λόγια βούρκωσαν τα μάτια του, κ' ή καρδιά του πήγαινε να ραιστή από τη λύπη. Στη θέση που ήταν έκείνη την ώρα ο δυστυχισμένος ο παπας, και τον όχτρο σου θα τον λυπιούσουν. Τα γόνατά του άρχινησαν κ' έτρεμαν σαν ή βέργα στο νερό, και δε μπόρεσε να μείνη περισσότερο εκεί και να βλέπη γύρω του μια τόση συφορά. Τραβήχτηκε λοιπόν σέ μια άκρη της άμακαρίφ τη λήξει φουτειάς του και ξαπλώθηκε στα χορτάρια ν' άνασάνη. Έβγαλε ύστερ' από τη τσέπη του το παγούρι, που ήταν άχωριστος σύντροφός του όντας έβγαине στην έξοχή, κι άρχινησε να πίνη από λίγο, μα και να σκέφτεται για τις δουλιές που τ' άνοιξε στα οικονομικά του ή καταραμένη ή φυλλοτέρα. Στην αρχή όλο μαύρα σύννεφα περνούσαν από μπροστά του, κι από όσα σκέδια έβανε ο νοός του, κανένα δεν του φαίνονταν της προκοπής. Αμα άρχινησε όμως ν' αδειάζη το παγούρι, σκόρπισαν και τα μαύρα τα σύννεφα και τα πράματα φαίνονται πιδ βολικά. Αν είχε μάλιστα και κανένα άλλο παγούρι γιομάτο, ποιος ξέρε, μπορεί να ξαναπρασίνιζαν και τα κίτρινα τα φύλλα της φουτειάς.

(άκολοιθεί)

ΑΠΟΣΤ. ΞΕΑΡΧΟΣ